Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 25. júna 2020*

„Odvolanie – Zamestnanci Satelitného strediska Európskej únie (SATCEN) – Zmluvný zamestnanec SATCEN-u – Sťažnosti pre psychické obťažovanie – Administratívne vyšetrovanie – Žiadosť o pomoc – Pozastavenie výkonu funkcie zamestnanca – Disciplinárne konanie – Odvolanie zamestnanca z funkcie – Odvolacia komisia SATCEN-u – Priznanie výlučnej právomoci pre rozhodovanie pracovných sporov zamestnancov SATCEN-u – Žaloba o neplatnosť – Článok 263 prvý a piaty odsek ZFEÚ – Žaloba o náhradu škody – Článok 268 ZFEÚ – Právomoc súdov Únie – Prípustnosť – Napadnuteľné akty – Zmluvná povaha sporu – Články 272 a 274 ZFEÚ – Účinná súdna ochrana – Článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ – Článok 275 prvý odsek ZFEÚ – Zásada rovnosti zaobchádzania – Povinnosť odôvodnenia prislúchajúca Všeobecnému súdu – Skreslenie skutočností a dôkazov – Právo na obhajobu – Zásada riadnej správy vecí verejných“

Vo veci C-14/19 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 10. januára 2019,

Satelitné stredisko Európskej únie (SATCEN), v zastúpení: A. Guillerme, avocate,

odvolateľ,

ďalší účastníci konania:

KF, v zastúpení: N. Macaulay, barrister, a A. Kunst, Rechtsanwältin,

žalobkyňa v prvostupňovom konaní,

Rada Európskej únie, v zastúpení: M. Bauer a A. Vitro, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory A. Arabadžiev (spravodajca), sudcovia P. G. Xuereb a T. von Danwitz,

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: M. Longar, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. decembra 2019,

* Jazyk konania: angličtina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 19. marca 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojím odvolaním Satelitné stredisko Európskej únie (SATCEN) žiada zrušiť rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 25. októbra 2018, KF/SATCEN (T-286/15, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2018:718), ktorým Všeobecný súd čiastočne vyhovel žalobe, ktorú podala KF tým, že na jednej strane zrušil dve rozhodnutia riaditeľa SATCEN týkajúce sa v uvedenom poradí pozastavenia výkonu funkcie a odvolania KF z funkcie, ako aj rozhodnutie odvolacej komisie SATCEN-u vydané v tom istom spore a na druhej strane uložil SATCEN-u zaplatiť KF sumu 10 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela.

Právny rámec

2 Dňa 27. júna 1991 Rada ministrov Západoeurópskej únie (ďalej len „ZápEÚ“) prijala svoje rozhodnutie o vytvorení strediska využívania satelitných údajov, ktoré bolo prijaté na základe rozhodnutia uvedenej Rady z 10. decembra 1990 o spolupráci v oblasti kozmického priestoru v rámci ZápEÚ.

3 Rada ministrov ZápEÚ vo svojom vyhlásení v Marseille (Francúzsko) z 13. novembra 2000 vzala na vedomie, že Rada Európskej únie v zásade vyjadrila 10. novembra 2000 súhlas so zriadením satelitného strediska vo forme agentúry Európskej únie, zahŕňajúceho relevantné prvky satelitného strediska zriadeného v rámci ZápEÚ.

4 Prostredníctvom jednotnej akcie Rady 2001/555/SZBP z 20. júla 2001 o zriadení Satelitného strediska Európskej únie (Ú. v. ES L 200, 2001, s. 5; Mim. vyd. 18/001, s. 187) bolo zriadené SATCEN a začalo fungovať od 1. januára 2002.

Rozhodnutie 2014/401/SZBP

5 Rozhodnutie Rady 2014/401/SZBP z 26. júna 2014 o Satelitnom stredisku Európskej únie a zrušení jednotnej akcie 2001/555 (Ú. v. EÚ L 188, 2014, s. 73) vo svojom článku 2 ods. 1 a 3 uvádza, že hlavné úlohy SATCEN-u spočívajú v tom, že podporuje rozhodovania a opatrenia Únie v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) a najmä v oblasti spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP), vrátane misií a operácií krízového riadenia Únie, a to poskytovaním produktov a služieb, ktoré sú výsledkom využívania príslušných možností kozmického priestoru a sprievodných údajov, vrátane satelitných a leteckých snímok a súvisiacich služieb, na žiadosť Rady a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

6 Podľa článku 7 ods. 3 rozhodnutia 2014/401 je riaditeľ SATCEN-u štatutárnym orgánom tohto subjektu. Na základe článku 7 ods. 4 a ods. 6 druhého pododseku písm. e) tohto rozhodnutia tento riaditeľ zodpovedá jednak za prijímanie všetkých ostatných zamestnancov SATCEN-u a jednak za všetky personálne záležitosti.

7 Článok 8 rozhodnutia 2014/401 stanovuje:

„1. Zamestnanci SATCEN-u vrátane riaditeľa sú zmluvnými zamestnancami prijatými na čo najširšom základe spomedzi štátnych príslušníkov členských štátov a dočasne vyslaní experti.

2. Riaditeľ vymenúva zmluvných zamestnancov podľa zásluh a v spravodlivom a transparentnom výberovom konaní.

…

5. Správna rada na návrh riaditeľa vypracuje služobný poriadok SATCEN-u, ktorý prijíma Rada.

…“

Služobný poriadok SATCEN-u

8 Rozhodnutím 2009/747/SZBP zo 14. septembra 2009 o služobnom poriadku Satelitného strediska Európskej únie (Ú. v. EÚ L 276, 2009, s. 1), Rada prijala služobný poriadok Satelitného strediska Európskej únie (ďalej len „služobný poriadok SATCEN-u“), článok 2 ktorého s názvom „Ustanovenia uplatniteľné na všetkých zamestnancov“ v odseku 1 uvádza:

„Zamestnanci podliehajú právomoci riaditeľa a zodpovedajú sa mu za výkon svojich povinností, ktoré sa zaväzujú vykonávať čo najsvedomitejšie a najstarostlivejšie.“

9 Podľa článku 27 služobného poriadku SATCEN-u:

„1. Každé porušenie povinností vyplývajúcich z tohto služobného poriadku zamestnancom alebo bývalým zamestnancom, či už úmyselné alebo spôsobené nedbanlivosťou, vystaví tohto zamestnanca disciplinárnemu konaniu.

2. Ak sa riaditeľ dozvie o dôkaze porušenia povinností v zmysle odseku 1, môže začať administratívne vyšetrovanie, aby sa overilo, či k tomuto porušeniu došlo.

3. Disciplinárne predpisy, postupy a opatrenia a predpisy týkajúce sa administratívneho vyšetrovania sú ustanovené v prílohe IX.“

10 Článok 28 služobného poriadku SATCEN-u s názvom „Opravné prostriedky“ je súčasťou kapitoly VIII tohto služobného poriadku, ktorá má názov „Opravné prostriedky a odvolacia komisia“. Tento článok znie:

„1. Každá osoba, na ktorú sa vzťahuje tento služobný poriadok, môže predložiť riaditeľovi žiadosť, aby prijal rozhodnutie, ktoré sa jej týka v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje tento služobný poriadok. Riaditeľ oboznámi dotknutú osobu so svojím odôvodneným rozhodnutím do dvoch mesiacov odo dňa podania žiadosti. Ak sa na žiadosť do konca tejto lehoty neodpovie, považuje sa to za nepriame rozhodnutie, ktorým sa sťažnosť zamieta, pričom takéto rozhodnutie môže byť predmetom sťažnosti v súlade s nasledujúcimi odsekmi.

2. Každá osoba, na ktorú sa vzťahuje tento služobný poriadok, môže riaditeľovi predložiť sťažnosť na akt, ktorý má na ňu nepriaznivý účinok, a to buď ak riaditeľ prijal rozhodnutie, alebo ak neprijal opatrenie predpísané služobným poriadkom. Sťažnosť musí byť podaná do troch mesiacov. …

…

5. Po vyčerpaní všetkých možností prvého stupňa (interné administratívne odvolanie) môžu zamestnanci požadovať urovnanie pred odvolacou komisiou [SATCEN-u].

Zloženie, činnosť a osobitné postupy tohto orgánu sú uvedené v prílohe X.

6. Rozhodnutia odvolacej komisie sú záväzné pre obe strany. Nemožno sa proti nim odvolať. Odvolacia komisia môže:

a) zrušiť alebo potvrdiť napadnuté rozhodnutia;

b) v niektorých prípadoch nariadiť [SATCEN-u], aby nahradilo akúkoľvek materiálnu škodu, ktorá vznikla zamestnancovi, a to odo dňa, kedy zrušené rozhodnutie nadobudlo účinnosť;

c) okrem toho rozhodnúť, že [SATCEN] v rámci hraníc, ktoré určila odvolacia komisia, nahradí odôvodnené výdavky, ktoré vznikli sťažovateľovi, ako aj výdavky na dopravu, ubytovanie a stravu vypočutých svedkov. Tieto výdavky sa vypočítajú na základe článku 18 a prílohy VII k tomuto služobnému poriadku.“

11 Článok 1 prílohy IX k služobnému poriadku SATCEN-u stanovuje:

„Kedykoľvek, keď vnútorné vyšetrovanie odhalí možnosť osobného zainteresovania zamestnanca alebo bývalého zamestnanca, je o tom táto osoba okamžite informovaná, pokiaľ to nepoškodí vyšetrovanie. Závery vyšetrovania obsahujúce meno zamestnanca sa po ukončení vyšetrovania v žiadnom prípade nesmú vypracovať bez toho, aby mal zamestnanec možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam, ktoré sa ho týkajú. Jeho pripomienky sa uvedú v záveroch.“

12 Článok 2 prílohy IX tohto služobného poriadku spresňuje:

„Na základe vyšetrovacej správy, po oznámení všetkých dôkazov v spisoch dotknutému zamestnancovi a po jeho vypočutí riaditeľ môže:

…

c) v prípade porušenia povinností podľa článku 27 služobného poriadku:
   i) rozhodnúť o začatí disciplinárneho konania ustanoveného v oddiele 4 tejto prílohy alebo
   ii) rozhodnúť o začatí disciplinárneho konania pred disciplinárnou komisiou.“

13 Príloha X bod 1 uvedeného služobného poriadku stanovuje:

„Odvolacia komisia má právomoc riešiť spory vyplývajúce z porušení tohto služobného poriadku alebo zmlúv ustanovených v článku 7 služobného poriadku. V tejto súvislosti má právomoc, pokiaľ ide o odvolania podané zamestnancami v služobnom pomere alebo bývalými zamestnancami alebo ich dedičmi a/alebo zástupcami proti rozhodnutiu riaditeľa.“

14 Príloha X bod 4 písm. b) toho istého služobného poriadku stanovuje, že „sťažovateľ [pred odvolacou komisiou] má lehotu 20 dní od oznámenia napadnutého rozhodnutia… na predloženie písomnej žiadosti o zrušenie alebo zmenu tohto rozhodnutia odvolacou komisiou“ a že „žiadosť sa adresuje vedúcemu administratívneho a osobného oddelenia [SATCEN-u], ktorý potvrdí jej prijatie a začne postup pre zvolanie odvolacej komisie“.

15 Podľa prílohy X bodu 2 písm. a), b), d) a e) služobného poriadku SATCEN-u sa odvolacia komisia skladá z predsedu a dvoch členov, ktorých menuje správna rada SATCEN-u na dobu dvoch rokov spomedzi osôb, ktoré nie sú zamestnancami SATCEN-u, ktoré vykonávajú svoje funkcie úplne nezávisle, a že funkčné požitky predsedu a členov odvolacej komisie stanoví správna rada SATCEN-u.

Okolnosti predchádzajúce sporu

16 Okolnosti predchádzajúce sporu boli opísané v bodoch 17 až 46 napadnutého rozsudku. Pre potreby tohto konania ich možno zhrnúť nasledujúcim spôsobom.

17 KF bola prijatá SATCEN-om ako dočasný zamestnanec od 1. augusta 2009 na pozíciu vedúcej jeho administratívneho oddelenia.

18 V rámci každoročných hodnotení za rok 2010 a 2011 zástupca riaditeľa SATCEN-u zistil disfunkciu v medziľudských vzťahoch v tomto administratívnom oddelení, čo viedlo k tomu, že KF bola daná najnižšia známka hodnotenia za rok 2010. V rámci každého z týchto hodnotení, ktoré KF napadla, mohla KF formulovať svoje pripomienky.

19 Na základe interného oznámenia zo 17. októbra 2012 v rámci príslušného každoročného hodnotenia riaditeľ SATCEN-u poveril svojho zástupcu, aby získal od zamestnancov informácie o náprave a medziľudských vzťahoch v rámci SATCEN-u. V tomto internom oznámení riaditeľ SATCEN-u uviedol, že osobitnú pozornosť treba venovať zamestnancom, ktorí majú riadiacu zodpovednosť, a to najmä vedúcim oddelení, pričom treba prípadne identifikovať možné prípady psychologického nátlaku alebo obťažovania v rámci pracovných skupín týchto zamestnancov.

20 Dňa 14. novembra 2012 podalo dvanásť zamestnancov SATCEN-u riaditeľovi a zástupcovi riaditeľa sťažnosť, v ktorej poukázali na „zložitú situáciu, ktorej čelia už viac ako tri roky pri bežnom plnení svojich pracovných úloh“, a spresnili, že táto situácia „vyplýva zo správania a vykonávania riadiacej funkcie [vedúcej] administratívneho oddelenia, [KF]“.

21 Na začiatku roku 2013 zástupca riaditeľa strediska SATCEN-u v nadväznosti na vyššie uvedené interné oznámenie zo 17. októbra 2012 zaslal 40 zamestnancom SATCEN-u z viacerých oddelení dotazník s možnosťou výberu z viacerých odpovedí, v ktorom ich požiadal, aby zhodnotili medziľudské vzťahy so svojimi vedúcimi oddelení. Interným oznámením zo 7. marca 2013 zástupca riaditeľa SATCEN-u informoval riaditeľa SATCEN-u, že vzhľadom na odpovede na tento dotazník „je s prihliadnutím na vo všeobecnosti negatívne odpovede zamestnancov administratívneho oddelenia zrejmé, že exist[oval] skutočný problém v oblasti medziľudských vzťahov s [vedúcou] administratívneho oddelenia [KF]“.

22 Interným oznámením z nasledujúceho dňa požiadal riaditeľ SATCEN-u zástupcu riaditeľa SATCEN-u podľa článku 27 služobného poriadku tejto inštitúcie o začatie administratívneho vyšetrovania voči KF.

23 Administratívne vyšetrovanie spočívalo v tom, že sa 12. júna 2013 zaslal 24 zamestnancom strediska SATCEN dotazník s možnosťou výberu z viacerých odpovedí, na základe ktorého sa malo zistiť, či sa stretli s určitým druhom správania zo strany KF a či na sebe samých alebo na ostatných zamestnancoch spozorovali určité dôsledky dotknutého správania. Tento dotazník tiež zamestnancov vypĺňajúcich dotazník vyzýval na to, aby na podporu svojich odpovedí predložili akékoľvek svedectvá alebo dôkazy. Z 24 oslovených zamestnancov odpovedalo 18.

24 V tom istom čase KF v odpovedi na svoje každoročné hodnotenie za rok 2012, podľa ktorého sa jej celkové pracovné výsledky opäť považovali za neuspokojivé, jednak listom z 20. marca 2013 spochybnila uvedené hodnotenie a jednak požiadala riaditeľa SATCEN-u, aby prijal nevyhnutné opatrenia na ukončenie obťažovania, za obeť ktorého sa považovala ona sama.

25 Dňa 2. júla 2013 zástupca riaditeľa SATCEN-u dokončil svoje vyšetrovanie so záverom, že skutky vytýkané KF sa preukázali. Podľa vyšetrovacej správy, ktorú vypracoval, sa menovaná dopustila „úmyselného, opakovaného a neustáleho či systematického správania s cieľom zdiskreditovať alebo ponížiť dotknuté osoby“, „a toto správanie pripisované [KF] bolo potvrdené a s ohľadom na jeho povahu, frekvenciu a dopad na niektorých zamestnancov sa vyznačovalo psychickým obťažovaním“.

26 V nasledujúci deň riaditeľ SATCEN-u e-mailom, ku ktorému bola pripojená vyšetrovacia správa zástupcu riaditeľa bez jej príloh, informoval KF o záveroch tejto správy. Prostredníctvom tohto e-mailu bola menovaná tiež predvolaná na pohovor na 5. júla 2013 s cieľom začať postup stanovený v článku 2 prílohy IX služobného poriadku SATCEN-u.

27 Rozhodnutím z 5. júla 2013 vzal riaditeľ SATCEN-u na vedomie, že zástupca riaditeľa SATCEN-u dospel po skončení svojho vyšetrovania k záveru, že správanie vytýkané KF sa potvrdilo a predstavuje psychické obťažovanie. Na základe tohto záveru a po vypočutí KF v ten istý deň, riaditeľ SATCEN-u rozhodol jednak začať proti menovanej disciplinárne konanie (ďalej len „rozhodnutie o začatí disciplinárneho konania“) a jednak pozastaviť výkon jej funkcie s ponechaním platu (ďalej len „rozhodnutie o pozastavení“).

28 Dňa 23. augusta 2013 riaditeľ SATCEN-u rozhodol o zložení disciplinárnej komisie a informoval o tom KF.

29 KF podala 28. augusta 2013 riaditeľovi SATCEN-u administratívnu sťažnosť proti rozhodnutiu o začatí disciplinárneho konania, rozhodnutiu o pozastavení a proti rozhodnutiu, ktorým riaditeľ SATCEN-u implicitne zamietol jej žiadosť o pomoc z dôvodu údajného psychického obťažovania, za obeť ktorého sa KF považovala. Rozhodnutím zo 4. októbra 2013 riaditeľ túto sťažnosť zamietol v celom jej rozsahu. KF 2. decembra 2013 napadla toto posledné uvedené rozhodnutie pred odvolacou komisiou.

30 Dňa 11. septembra 2013 bolo s konečnou platnosťou stanovené zloženie disciplinárnej komisie.

31 Dňa 25. októbra 2013 predložil riaditeľ SATCEN-u podľa článku 10 prílohy IX služobného poriadku SATCEN-u disciplinárnej komisii správu, ktorá bola zaslaná aj KF.

32 Listom z 28. novembra 2013 predseda disciplinárnej komisie informoval KF, že jej vypočúvanie pred disciplinárnou komisiou sa malo konať 13. alebo 14. januára 2014. V tom istom liste ju tiež požiadal, aby disciplinárnej komisii predložila svoje písomné pripomienky aspoň týždeň pred konaním vypočúvania. Keďže žiadosť KF o odklad jej vypočutia z dôvodu krátkej lehoty, ktorá jej bola poskytnutá, predseda disciplinárnej komisie zamietol, KF predložila svoje písomné pripomienky 21. decembra 2013.

33 Po tomto vypočutí, ktoré sa nakoniec konalo 13. januára 2014, disciplinárna komisia vydala 4. februára 2014 odôvodnené stanovisko, podľa ktorého jednak jednomyseľne konštatovala, že KF porušila svoje pracovné povinnosti, a jednak odporučila zaradiť ju do nižšej platovej triedy aspoň o dve triedy, aby už ďalej nemohla zostať na pozícii s riadiacou zodpovednosťou.

34 Po vypočutí KF 25. februára 2014 riaditeľ SATCEN-u 28. februára 2014 rozhodol o jej odvolaní z funkcie z disciplinárnych dôvodov (ďalej len „rozhodnutie o odvolaní“), pričom toto rozhodnutie malo nadobudnúť účinnosť uplynutím lehoty jedného mesiaca od jeho prijatia.

35 Proti rozhodnutiu o odvolaní podala KF 17. apríla 2014 administratívnu sťažnosť, ktorá bola zamietnutá rozhodnutím riaditeľa SATCEN-u zo 4. júna 2014. Dňa 12. júna 2014 KF napadla rozhodnutie o odvolaní z funkcie pred odvolacou komisiou.

36 Rozhodnutím z 26. januára 2015 (ďalej len „rozhodnutie odvolacej komisie“), ktoré bolo KF doručené 23. marca 2015, odvolacia komisia jednak zamietla návrhy KF na zrušenie rozhodnutia o začatí disciplinárneho konania a rozhodnutia o pozastavení uvádzané v jej sťažnosti z 2. decembra 2013, spomenutej v bode 29 tohto rozsudku, a jednak zamietla všetky dôvody, ktoré KF uviedla proti rozhodnutiu o odvolaní z funkcie, pričom toto posledné uvádzané rozhodnutie čiastočne zrušila, keďže dátum nadobudnutia jeho účinnosti bol stanovený nesprávne.

Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

37 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 28. mája 2015 KF podala žalobu, ktorej predmetom je na jednej strane návrh podľa článku 263 ZFEÚ o zrušenie údajného implicitného rozhodnutia o zamietnutí jej žiadosti o pomoc, rozhodnutia o začatí disciplinárneho konania, rozhodnutia o pozastavení, rozhodnutia o odvolaní, rozhodnutia o zamietnutí jej sťažnosti proti údajnému implicitnému rozhodnutiu o zamietnutí jej žiadosti o pomoc a rozhodnutia odvolacej komisie (ďalej len „sporné rozhodnutia“), ako aj na druhej strane návrh podľa článku 268 ZFEÚ, ktorým žiadala, aby bola SATCEN-u uložená povinnosť zaplatiť jej sumu zodpovedajúcu nevyplateným mzdám ako majetkovej ujmy, ktorá z toho pre ňu vyplynula, a sumy 500 000 eur ako nemajetkovej ujmy, ktorá pre ňu z toho takisto vyplynula.

38 Na podporu svojej žaloby KF najmä uvádzala, že rozhodnutia orgánov SATCEN-u mali byť predmetom preskúmania zákonnosti zo strany Všeobecného súdu podľa článku 263 ZFEÚ, pretože išlo o akty čisto personálneho riadenia pochádzajúce od orgánu Únie a že v opačnom prípade by tieto akty v rozpore so základnými zásadami Únie nepodliehali žiadnemu súdnemu preskúmaniu, keďže preskúmanie vykonávané odvolacou komisiou nemožno stotožňovať so súdnym preskúmaním.

39 V nadväznosti na to KF na podporu svojich návrhov na zrušenie rozhodnutia o zamietnutí jej žiadosti o pomoc, rozhodnutia o začatí disciplinárneho konania, rozhodnutia o pozastavení a rozhodnutia o odvolaní uvádzala dôvody založené najmä na porušení zásady riadnej správy vecí verejných, zásady nestrannosti a zásady rešpektovania práva na obhajobu.

40 Nakoniec na podporu svojich návrhov na zrušenie rozhodnutia odvolacej komisie KF uvádzala porušenie svojho práva na účinný opravný prostriedok, najmä z dôvodu zloženia odvolacej komisie, ktoré nespĺňalo kritériá nezávislého a nestranného súdu. Okrem toho vzniesla na základe článku 277 ZFEÚ námietku nezákonnosti článku 28 ods. 6 služobného poriadku SATCEN-u v podstate z toho dôvodu, že toto ustanovenie robí z odvolacej komisie jediný orgán, ktorý je oprávnený preskúmať zákonnosť rozhodnutí riaditeľa SATCEN-u, čím bráni tieto rozhodnutia akokoľvek súdne preskúmať.

41 Napadnutým rozsudkom Všeobecný súd čiastočne vyhovel žalobe, ktorú podala KF, pokiaľ ide o rozhodnutie o pozastavení, rozhodnutie o odvolaní a rozhodnutie odvolacej komisie, ako aj pokiaľ ide o uloženie povinnosti SATCEN-u zaplatiť KF sumu 10 000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela, pričom v zostávajúcej časti žalobu zamietol.

Návrhy účastníkov konania

42 SATCEN navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– zamietol žalobu, ktorú podala KF, a

– uložil KF povinnosť nahradiť trovy konania.

43 Rada v podstate navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– zamietol žalobu, ktorú podala KF, a

– rozhodol o trovách konania v súlade s rokovacím poriadkom Súdneho dvora.

44 KF navrhuje, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie a

– uložil SATCEN-u povinnosť nahradiť trovy konania.

O odvolaní

45 Na podporu svojho odvolania SATCEN uvádza štyri odvolacie dôvody, ktoré sú založené, prvý na neexistencii právomoci Všeobecného súdu na rozhodovanie na prvom stupni, druhý na neprípustnosti žaloby, tretí na skreslení skutkových okolností a štvrtý na porušení zásady riadnej správy vecí verejných a zásady rešpektovania práva na obhajobu.

O prvom a druhom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

46 Prvým odvolacím dôvodom, ktorý sa rozdeľuje na tri časti, SATCEN vytýka Všeobecnému súdu, že sa vyhlásil za príslušný na rozhodovanie o žalobe, ktorú podala KF.

47 V rámci prvej časti prvého odvolacieho dôvodu SATCEN na úvod uvádza, že právomoc súdu Únie na základe zásady prenesenia právomocí zakotvenej v článku 5 ZEÚ predpokladá, že táto právomoc bude stanovená výslovne v nejakom ustanovení. V prejednávanej veci to tak však nie je.

48 V nadväznosti na to z rozsudku z 12. novembra 2015, Elitaliana/Eulex Kosovo (C-439/13 P, EU:C:2015:753), vyplýva, že súd Únie nemá „automaticky“ právomoc, ak predmetné rozhodnutie nezaťažuje rozpočet Únie. Príjmy SATCEN-u tvoria príspevky od členských štátov.

49 Nakoniec Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 107 napadnutého rozsudku rozhodol, že článok 263 piaty odsek ZFEÚ neumožňuje Rade vyňať, ako v článku 28 ods. 6 služobného poriadku SATCEN-u, spory týkajúce sa orgánu, úradu alebo agentúry Únie z právomoci súdu Únie.

50 Druhou časťou prvého odvolacieho dôvodu SATCEN uvádza, že Všeobecný súd porušil zásadu rovnosti zaobchádzania, keď v podstate zaviedol rovnakú súdnu ochranu pre úradníkov a zamestnancov uvedených v článku 270 ZFEÚ na jednej strane a zmluvných zamestnancov, ktorých zamestnal SATCEN, hoci z týchto dvoch kategórií zamestnancov orgánov, úradov alebo agentúr Únie sa každá nachádza v zásadne odlišných situáciách. V každom prípade zásada rovnosti zaobchádzania sa uplatní iba na rovnaké situácie a nie na porovnateľné situácie, na ktoré Všeobecný súd mylne odkázal.

51 Zo zásady rovnosti zaobchádzania nevyplýva, že všetci zamestnanci orgánov, úradov alebo agentúr Únie musia mať k dispozícii rovnaké opravné prostriedky v prípade sporu s ich zamestnávateľom. Konkrétne miestni zamestnanci zamestnaní inštitúciami Únie a niektorí zmluvní zamestnanci, ktorých zmluva obsahuje doložku stanovujúcu príslušnosť vnútroštátnych súdov, sa nemôžu obrátiť na súd Únie.

52 Preto na rozdiel od toho, čo uviedol Všeobecný súd v bode 96 napadnutého rozsudku, judikatúra odvíjajúca sa od rozsudku z 19. júla 2016, H/Rada a i. (C-455/14 P, EU:C:2016:569), sa nemôže analogicky uplatňovať na prejednávaný prípad, pretože KF nie je ani zamestnancom vyslaným členským štátom, ani zamestnancom vyslaným inštitúciou Únie, ale zmluvným zamestnancom, ktorého zamestnal SATCEN. Vzhľadom na jej postavenie KF nemožno porovnávať so zamestnancom vyslaným inštitúciou Únie.

53 V rámci tretej časti prvého odvolacieho dôvodu SATCEN uvádzal, že Všeobecný súd sa v žiadnom prípade nemohol považovať za príslušný na rozhodovanie o žalobe podanej na prvom stupni len na jedinom základe, a to zásade rovnosti zaobchádzania. Spory zmluvnej povahy, ako je spor vo veci samej, totiž patria do právomoci súdu Únie iba pri existencii arbitrážnej doložky výslovne stanovujúcej túto právomoc, pri uplatnení článku 272 ZFEÚ. V prejednávanej veci nebola uvedená žiadna arbitrážna doložka udeľujúca právomoc súdu Únie.

54 Druhým odvolacím dôvodom SATCEN spochybňuje záver Všeobecného súdu, podľa ktorého mu články 263 a 268 ZFEÚ poskytujú právny základ na to, aby žalobu, ktorú podala KF, považoval za prípustnú. Vychádzajúc výlučne z analogického uplatnenia rozsudku z 19. júla 2016, H/Rada a i. (C-455/14 P, EU:C:2016:569), aby dospel k tomuto záveru, Všeobecný súd porušil svoju povinnosť odôvodnenia a v každom prípade sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

55 Všeobecný súd najmä opomenul vysvetliť, ako analogické uplatnenie tohto rozsudku umožnilo považovať žalobu, ktorú podala KF, za prípustnú, keďže postavenie KF ako zamestnanca SATCEN-u bránilo, aby ju bolo možné kvalifikovať za „tretiu osobu“ v zmysle judikatúry, vo vzťahu k SATCEN-u. Na rozdiel od okolností veci, v ktorej bol vyhlásený uvedený rozsudok, totiž KF nebola k SATCEN-u vyslaná.

56 Rada podporuje tvrdenia SATCEN-u.

57 KF spochybňuje tvrdenia SATCEN-u.

Posúdenie Súdnym dvorom

58 Po prvé pokiaľ ide o argumentáciu uvádzanú v rámci prvej časti prvého odvolacieho dôvodu, podľa ktorej sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 107 napadnutého rozsudku rozhodol, že článok 263 piaty odsek ZFEÚ neumožňuje Rade vyňať, ako v článku 28 ods. 6 služobného poriadku SATCEN-u, spory týkajúce sa orgánu, úradu alebo agentúry Únie z právomoci súdu Únie, treba pripomenúť, že ako vyplýva z článku 2 ZEÚ, Únia je založená na hodnotách rovnosti a právneho štátu. Samotná existencia účinného súdneho preskúmavania na účely dodržania ustanovení práva Únie je súčasťou existencie takého právneho štátu (rozsudok z 19. júla 2016, H/Rada a i., C-455/14 P, EU:C:2016:569, bod 41).

59 Článok 19 ZEÚ, ktorý konkretizuje hodnotu právneho štátu potvrdenú článkom 2 ZEÚ, ukladá vnútroštátnym súdom a Súdnemu dvoru povinnosť zabezpečiť plné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch, ako aj účinnú súdnu ochranu, ktorú osoby podliehajúce súdnej právomoci vyvodzujú z tohto práva, pričom Súdny dvor má výlučnú právomoc na poskytovanie konečného výkladu uvedeného práva [stanovisko 1/17, z 30. apríla 2019, EU:C:2019:341, bod 111, ako aj z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť Disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 167].

60 Súdny systém Únie pozostáva z uceleného systému prostriedkov nápravy a postupov zaručujúcich preskúmanie zákonnosti aktov orgánov, úradov alebo agentúr Únie (pozri v tomto zmysle stanovisko 1/09, z 8. marca 2011, EU:C:2011:123, bod 70).

61 Úlohy zverené vnútroštátnym súdom a Súdnemu dvoru sú základom zachovania samotnej povahy práva stanoveného Zmluvami (stanovisko 1/09, z 8. marca 2011, EU:C:2011:123, bod 85).

62 Z toho vyplýva, že hoci „osobitné podmienky a úpravy“ uvádzané v článku 263 piatom odseku ZFEÚ v prejednávanej veci umožňujú, aby orgán, úrad alebo agentúra Únie stanovila interné podmienky alebo úpravy, ktoré predchádzajú podaniu súdneho prostriedku nápravy a upravujú najmä fungovanie mechanizmu interného dohľadu alebo priebeh konania na mimosúdne riešenie sporov, ako to konštatoval Všeobecný súd v bode 107 napadnutého rozsudku, tieto podmienky alebo úpravy sa na rozdiel od toho, čo uvádza SATCEN, nemôžu vykladať v tom zmysle, že umožňujú inštitúcii Únie vyňať spory týkajúce sa výkladu alebo uplatnenia práva Únie z právomoci súdov členských štátov, ako aj súdu Únie.

63 Z prílohy X služobného poriadku SATCEN-u vyplýva, že odvolacia komisia má uplatňovať a vykladať tento služobný poriadok, ktorý bol prijatý rozhodnutím Rady, a teda obsahuje ustanovenia práva Únie. Okrem toho podľa znenia článku 28 ods. 6 druhej vety uvedeného služobného poriadku, proti rozhodnutiam tejto komisie sa „nemožno… odvolať“.

64 Preto bez toho, aby bolo potrebné určiť, či uvedená komisia spĺňa alebo nespĺňa kritériá pre súdny orgán, treba konštatovať, že udelenie výlučnej právomoci pre výklad a uplatňovanie služobného poriadku SATCEN-u tejto komisii, ako to uvádza článok 28 ods. 6 druhá veta toho istého služobného poriadku, je v každom prípade v rozpore s judikatúrou pripomenutou v bodoch 58 až 61 tohto rozsudku.

65 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 107 napadnutého rozsudku rozhodol, že článok 263 piaty odsek ZFEÚ nemožno vykladať v tom zmysle, že Rade umožňuje prijať ustanovenie, ako je článok 28 ods. 6 druhá veta služobného poriadku SATCEN-u.

66 Treba dodať, že pokiaľ v prejednávanej veci ide o ustanovenia týkajúce sa SZBP, ako aj akty prijaté na ich základe, je potrebné pripomenúť, že článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ a článok 275 prvý odsek ZFEÚ zavádzajú výnimku z pravidla o všeobecnej právomoci, ktorú článok 19 ZEÚ priznáva Súdnemu dvoru na zabezpečenie práva pri výklade a uplatňovaní Zmlúv. Tieto ustanovenia sa však musia vykladať reštriktívne a rozsah výnimky, ktorú zavádzajú, sa nemôže rozšíriť až na vylúčenie toho, aby bol súd Únie príslušný na preskúmanie zákonnosti aktov personálneho riadenia, ako sú sporné rozhodnutia, ako to správne konštatoval Všeobecný súd v bode 96 napadnutého rozsudku a čo SATCEN nepopiera (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2016, H/Rada a i., C-455/14 P, EU:C:2016:569, body 39, 40, 54 a 55).

67 Po druhé v rozsahu, v akom SATCEN vytýka Všeobecnému súdu prostredníctvom rôznych tvrdení, ktoré patria do prvej časti prvého odvolacieho dôvodu a druhého odvolacieho dôvodu, že v napadnutom rozsudku rozhodol, že podmienky uplatnenia článku 263 ZFEÚ boli v prejednávanej veci splnené, treba pripomenúť, že z článku 263 prvého odseku ZFEÚ vyplýva, že Súdny dvor preskúmava zákonnosť aktov orgánov, úradov alebo agentúr Únie, ktoré zakladajú právne účinky voči tretím stranám.

68 Žaloba o neplatnosť smeruje k zabezpečeniu dodržiavania práva pri výklade a uplatňovaní Zmluvy o FEÚ, a bolo by preto v rozpore s týmto cieľom vykladať reštriktívne podmienky prípustnosti žaloby, obmedziac jej rozsah iba na kategórie aktov uvedených v článku 288 ZFEÚ (rozsudok z 9. septembra 2015, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisia, C-506/13 P, EU:C:2015:562, bod 17 a citovaná judikatúra).

69 Predmetom žaloby o neplatnosť preto môžu byť všetky akty orgánov, úradov alebo agentúr Únie, nech majú akýkoľvek charakter alebo akúkoľvek formu, ktoré vyvolávajú záväzné právne účinky takej povahy, že ovplyvňujú záujmy žalobcu tým, že podstatným spôsobom menia jeho právne postavenie (pozri

v tomto zmysle rozsudky z 9. decembra 2014, Schönberger/Parlament, C-261/13 P, EU:C:2014:2423, bod 13, a z 9. septembra 2015, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisia, C-506/13 P, EU:C:2015:562, bod 16).

70 Z ustálenej judikatúry týkajúcej sa prípustnosti žalôb o neplatnosť tiež vyplýva, že pri kvalifikovaní napadnutých aktov treba vychádzať z ich samotnej podstaty, ako aj zo zámeru ich autorov. V tejto súvislosti sú napadnuteľnými aktmi v zásade opatrenia, ktoré konečným spôsobom určujú postoj orgánu, úradu alebo agentúry Únie na záver určitého správneho konania a majú vyvolávať záväzné právne účinky spôsobilé ovplyvniť záujmy žalobcu, s výnimkou dočasných opatrení, ktorých účelom je pripraviť konečné rozhodnutie a ktoré takéto účinky nemajú, ako aj aktov, ktoré len potvrdzujú skorší akt, ktorý nebol napadnutý v stanovenej lehote (pozri rozsudok z 26. januára 2010, Internationaler Hilfsfonds/Komisia, C-362/08 P, EU:C:2010:40, bod 52).

71 V prejednávanej veci je nesporné, že všetky sporné rozhodnutia konečným spôsobom určujú postoj SATCEN-u na záver správneho konania. Zo samotnej ich podstaty, ako aj zo zámeru ich autorov vyplýva, že majú vyvolávať záväzné právne účinky takej povahy, že ovplyvňujú záujmy KF tým, že podstatným spôsobom menia jej právne postavenie.

72 Za týchto okolností treba konštatovať, že Všeobecný súd sa nedopustil žiadneho nesprávneho právneho posúdenia, keď prijal záver, že tieto rozhodnutia spĺňajú podmienky vyžadované na to, aby sa považovali za napadnuteľné akty v zmysle článku 263 ZFEÚ.

73 Konkrétne, ako to uviedol generálny advokát v bodoch 110 a 111 svojich návrhov, hoci článok 263 prvý odsek ZFEÚ obmedzuje právomoc Súdneho dvora na akty, ktoré majú vytvárať účinky voči „tretím stranám“, judikatúrou je ustálené, že táto kvalifikácia má vylúčiť akty, ktoré nepredstavujú akty vyvolávajúce právne účinky, keďže sa týkajú výlučne vnútornej organizácie inštitúcie a vyvolávajú právne účinky iba v tejto sfére, bez toho, aby vytvárali akékoľvek práva alebo povinnosti vo vzťahu k tretím stranám [pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. februára 1988, Les Verts/Parlament, 190/84, EU:C:1988:94, bod 8; zo 6. apríla 2000, Španielsko/Komisia, C-443/97, EU:C:2000:190, bod 28, a z 2. októbra 2018, Francúzsko/Parlament (Výkon rozpočtovej právomoci), C-73/17, EU:C:2018:787, bod 15].

74 Hoci sa sporné rozhodnutia samozrejme týkajú vnútornej organizácie SATCEN-u, skutočnosťou zostáva, že tieto rozhodnutia sú aktmi, ktorých adresátom je KF v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ a ktoré voči nej vyvolávajú právne účinky v zmysle judikatúry pripomenutej v bodoch 69, 70 a 73 tohto rozsudku.

75 Okrem toho, keďže uvedené rozhodnutia sa týkajú vzájomných povinností, ktoré vznikli z uzavretia pracovnej zmluvy medzi SATCEN-om a KF a viedli k prerušeniu zmluvného vzťahu spájajúceho SATCEN a KF, nemožno konštatovať, že v tomto spore stojí SATCEN „voči tretím stranám“ v zmysle článku 263 prvého odseku ZFEÚ.

76 Navyše nie je sporné, že ako vyplýva z bodu 122 napadnutého rozsudku, článok 270 ZFEÚ sa na situáciu KF neuplatní, keďže rozhodnutie 2014/401, ani služobný poriadok SATCEN-u nestanovujú uplatniteľnosť služobného poriadku a režimu uplatniteľného na ostatných zamestnancov Únie.

77 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 123 napadnutého rozsudku v podstate rozhodol, že pracovnoprávny vzťah existujúci medzi KF a SATCEN-om nevylučoval tento spor z pôsobnosti článku 263 prvého odseku ZFEÚ.

78 Po tretie pokiaľ ide o tvrdenie SATCEN-u založené na zmluvnej povahe jeho vzťahov s KF, z ustálenej judikatúry vyplýva, že ak právne postavenie žalobcu patrí do oblasti zmluvných vzťahov, ktorých právny režim sa riadi právom, ktoré určili zmluvné strany, právomoc výkladu a uplatňovania ustanovení Zmluvy o FEÚ súdom Únie v rámci žaloby o neplatnosť sa neuplatní, keďže taká situácia v zásade

a podľa článku 274 ZFEÚ patrí do právomoci vnútroštátnych súdov. Preto ak existuje zmluva, ktorá zaväzuje žalobcu voči jednému z orgánov, úradov alebo agentúr Únie, možno na súdy Únie podať žalobu na základe článku 263 ZFEÚ len vtedy, keď cieľom napadnutého aktu je vyvolať záväzné právne účinky, ktoré nepatria do zmluvného vzťahu medzi zmluvnými stranami a ktoré zahŕňajú výkon verejných právomocí zverených zmluvnému orgánu, úradu alebo agentúre Únie v jej postavení správneho orgánu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. septembra 2015, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisia, C-506/13 P, EU:C:2015:562, body 18 a 20, a z 28. februára 2019, Alfamicro/Komisia, C-14/18 P, EU:C:2019:159, body 48 a 50).

79 Ak by sa totiž súd Únie sám považoval za príslušný rozhodovať vo veci neplatnosti aktov patriacich do čisto zmluvného rámca, riskoval by nielen to, že by článok 272 ZFEÚ, ktorý umožňuje zveriť súdnu právomoc Únie na základe arbitrážnej doložky, stratil svoj zmysel, ale v prípade, že by zmluva neobsahovala takúto doložku, aj to, že by rozšíril svoju súdnu právomoc nad rámec stanovený článkom 274 ZFEÚ, ktorý zveruje všeobecnú právomoc rozhodovať o sporoch, v ktorých je stranou Únia, vnútroštátnym súdom (rozsudky z 9. septembra 2015, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro/Komisia, C-506/13 P, EU:C:2015:562, bod 19, a z 28. februára 2019, Alfamicro/Komisia, C-14/18 P, EU:C:2019:159, bod 49 a citovaná judikatúra).

80 Zrieknutie sa výkonu právomocí, ktoré mu udeľuje článok 263 ZFEÚ, zo strany súdu Únie, ak právne postavenie žalobcu patrí do oblasti zmluvných vzťahov, tak má za cieľ zabezpečiť koherentný výklad článkov 263, 272 a 274 ZFEÚ a tým chrániť koherentnosť súdneho systému Únie, ktorý, ako bolo pripomenuté v bode 60 tohto rozsudku, pozostáva z uceleného systému prostriedkov nápravy a postupov zaručujúcich preskúmanie zákonnosti aktov orgánov, úradov alebo agentúr Únie.

81 Rovnakým spôsobom Súdny dvor v kontexte sporu o mimozmluvnej zodpovednosti Únie rozhodol, že na účel určenia súdu príslušného rozhodnúť o konkrétnej žalobe smerujúcej proti Únii s cieľom založiť jej zodpovednosť za škodu treba skúmať, či predmetom tejto žaloby je zmluvná alebo mimozmluvná zodpovednosť Únie a že samotné odvolanie sa na právne pravidlá, ktoré nevyplývajú zo zmluvy relevantnej v danej veci, ale zaväzujú strany, nemôže mať za následok zmenu zmluvnej povahy sporu a jeho odňatie príslušnému súdu. V opačnom prípade by sa povaha sporu, a v dôsledku toho príslušný súd, mohli svojvoľne meniť podľa predpisov, na ktoré sa strany odvolávajú, čo by bolo v rozpore s pravidlami určujúcimi vecnú príslušnosť rôznych súdov (rozsudok z 18. apríla 2013, Komisia/Systran a Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, body 61 a 65).

82 Pojem „mimozmluvná zodpovednosť Únie“ v zmysle článku 268 ZFEÚ a článku 340 druhého odseku ZFEÚ, ktorý má samostatnú povahu, sa preto v zásade má vykladať so zreteľom na jeho účel, t. j. umožniť rozdelenie právomocí medzi súdy Únie a vnútroštátne súdy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. apríla 2013, Komisia/Systran a Systran Luxembourg, C-103/11 P, EU:C:2013:245, bod 62).

83 V prejednávanej veci však treba poznamenať, že ako vyplýva z bodu 63 vyššie, článok 28 ods. 6 druhá veta služobného poriadku SATCEN-u výslovne vylučuje akékoľvek súdne preskúmanie rozhodnutí odvolacej komisie a v dôsledku toho rozhodnutí riaditeľa SATCEN-u, ktoré sú ich predmetom, zo strany vnútroštátnych súdov alebo súdu Únie.

84 Preto v takom kontexte zrieknutie sa výkonu právomocí, ktoré im udeľujú články 263 a 268 ZFEÚ, zo strany Súdneho dvora a Všeobecného súdu, by malo za dôsledok, ako to poznamenal generálny advokát v bode 112 svojich návrhov, vyňatie takých rozhodnutí z akéhokoľvek súdneho preskúmania, či už by ho vykonával súd Únie alebo vnútroštátne súdy, bez toho, aby toto zrieknutie sa bolo odôvodnené snahou rešpektovať rozdelenie právomocí medzi súd Únie a vnútroštátne súdy, ktorú si vyžaduje Zmluva o FEÚ.

85 Za takých podmienok Súdnemu dvoru a Všeobecnému súdu prislúcha vykonávať právomoci, ktoré sú im zverené Zmluvou o FEÚ, s cieľom zabezpečiť existenciu účinného súdneho preskúmania v zmysle judikatúry pripomenutej v bodoch 58 až 61 tohto rozsudku.

86 Z toho vyplýva, že v rozpore s tým, čo uvádza SATCEN, Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 132 napadnutého rozsudku rozhodol, že napriek zmluvným vzťahom, ktoré existovali medzi SATCEN-om a KF, mal podľa článkov 263 a 268 ZFEÚ právomoc rozhodnúť v tomto spore.

87 Po štvrté vzhľadom na úvahy uvádzané v bodoch 65 až 86 tohto rozsudku treba tiež ako nedôvodné zamietnuť tvrdenia, ktorých sa SATCEN dovoláva v rámci prvej časti prvého odvolacieho dôvodu a ktoré sú založené na porušení zásady rozdelenia právomocí zakotvenej v článku 5 ZEÚ, ako aj na neexistencii záťaže pre rozpočet Únie.

88 Po piate pokiaľ ide o tvrdenia, ktoré uvádza SATCEN v rámci druhej a tretej časti prvého odvolacieho dôvodu, ako aj druhého odvolacieho dôvodu, založené na tom, že Všeobecný súd porušil zásadu rovnosti zaobchádzania, treba najprv poznamenať, že výhrada, podľa ktorej sa Všeobecný súd mylne vyhlásil za príslušný len na jedinom základe tejto zásady, vychádza z nesprávneho pochopenia napadnutého rozsudku.

89 Hoci Všeobecný súd spomenul predmetnú zásadu v rámci odôvodnenia ktoré uvádzal, skutočnosťou zostáva, že najmä z bodov 99, 103 a 120 napadnutého rozsudku bez pochybností vyplýva, že Všeobecný súd sa vyhlásil za príslušný pre rozhodovanie o žalobe, ktorú podala KF, na základe článkov 263 a 268 ZFEÚ.

90 V nadväznosti na to treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry zásada rovnosti zaobchádzania vyžaduje, aby sa porovnateľné situácie neposudzovali rozdielne a rozdielne situácie neposudzovali rovnako, pokiaľ takéto posudzovanie nie je objektívne odôvodnené (rozsudok z 3. decembra 2019, Česká republika/Parlament a Rada, C-482/17, EU:C:2019:1035, bod 164).

91 SATCEN preto nemôže tvrdiť, že táto zásada sa uplatňuje iba na rovnaké situácie.

92 Nakoniec pokiaľ ide o porovnanie medzi situáciou zmluvných zamestnancov SATCEN-u, ako je KF, na jednej strane a situáciou expertov, úradníkov a zamestnancov vyslaných členskými štátmi alebo Úniou na strane druhej, treba poznamenať, že Všeobecný súd v bodoch 95 až 98 napadnutého rozsudku rozhodol, že tento spor sa podobá sporom medzi inštitúciou, orgánom, úradom alebo agentúrou Únie, ktoré nepatria do oblasti SZBP, a niektorým z ich úradníkov alebo iným zamestnancom a že sa nemožno domnievať, že výnimka z právomoci súdu Únie stanovená v článku 24 ods. 1 druhom pododseku poslednej vete ZEÚ a v článku 275 prvom odseku ZFEÚ, ktorá sa má vykladať reštriktívne, zachádza až tak ďaleko, že vylučuje právomoc súdu Únie preskúmavať zákonnosť takých aktov, ako sú sporné rozhodnutia.

93 V tejto súvislosti treba poznamenať, že ako vyplýva z posúdení uvádzaných v bodoch 71, 72, 74 až 77 a 86 tohto rozsudku, tieto situácie sú plne porovnateľné jedna s druhou.

94 Okrem toho Všeobecný súd v bodoch 102 a 103 napadnutého rozsudku tiež správne konštatoval, že hoci pôvodne spojenie SATCEN-u so ZápEÚ, ktorá je medzinárodnou medzivládnou organizáciou, v minulosti so sebou prinášalo, že postavenie zamestnancov SATCEN-u sa nemohlo prirovnať k postaveniu zamestnancov Európskeho spoločenstva, od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009 to už tak nie je a spory medzi SATCEN-om a jeho zamestnancami od tohto dátumu vykazujú podobnosť so spormi medzi zamestnancami Únie a ich zamestnávateľom.

95 V dôsledku toho Všeobecný súd bez toho, aby porušil zásadu rovnosti zaobchádzania, konštatoval, že mal právomoc na preskúmanie zákonnosti aktov personálneho riadenia, ako sú sporné rozhodnutia.

96 Po šieste a na záver, pokiaľ ide o údajný nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku, na ktorý sa poukazuje v rámci druhého odvolacieho dôvodu, stačí pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry povinnosť odôvodnenia neukladá Všeobecnému súdu povinnosť vypracovať odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom rozoberalo jednotlivo všetky úvahy vyjadrené účastníkmi sporu, a že odôvodnenie Všeobecného súdu môže teda byť implicitné pod podmienkou, že umožní dotknutým osobám oboznámiť sa s dôvodmi, pre ktoré Všeobecný súd neuznal ich tvrdenia, a poskytne Súdnemu dvoru dostatok prostriedkov, aby mohol vykonať svoje preskúmanie (rozsudok z 9. marca 2017, Ellinikos Chrysos/Komisia, C-100/16 P, EU:C:2017:194, bod 32).

97 V danom prípade odôvodnenie uvádzané v bodoch 80 až 114, 119 až 123 a 125 až 131 napadnutého rozsudku umožňuje SATCEN-u pochopiť dôvody, pre ktoré Všeobecný súd odmietol jeho argumentáciu založenú na absencii právomoci Všeobecného súdu rozhodovať o žalobe na prvom stupni, ako aj neprípustnosti tejto žaloby a Súdnemu dvoru umožňuje vykonávať svoje preskúmanie.

98 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba prvý a druhý odvolací dôvod zamietnuť ako nedôvodné.

O treťom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

99 SATCEN vytýka Všeobecnému súdu, že skreslil skutkové okolnosti, keď zastával názor, že využitie dotazníka s možnosťou výberu z viacerých odpovedí použitého v rámci administratívneho vyšetrovania bolo postupom zjavne neadekvátnym na zistenie skutočného skutkového stavu a na posúdenie správania KF, keďže dvojstranné stretnutia by v tejto súvislosti mohli predstavovať primeranejší prostriedok. Osoby, ktoré vyplnili tento dotazník, už boli vypočuté medzi januárom a februárom 2013 pri inom vyšetrovaní, ktoré sa týkalo medziľudských vzťahov v rámci SATCEN-u. Navyše sa počas samotného administratívneho vyšetrovania uskutočnili aj dvojstranné stretnutia.

100 Všeobecný súd tiež skreslil skutkový stav, keď zastával názor, že rozhodnutia boli založené iba na obvineniach opisujúcich všeobecné kategórie správania bez toho, aby bola identifikovaná existencia konkrétnej udalosti alebo správania, ktoré by sa mohli kvalifikovať ako „obťažovanie“. K vyšetrovacej správe z 2. júla 2013 totiž boli pripojené písomné a podrobné svedectvá. Tieto svedectvá však Všeobecný súd nezohľadnil, takže nezobral do úvahy všetky dokumenty, z ktorých vychádzal zástupca riaditeľa SATCEN-u pri prijímaní svojich záverov.

101 Rada podporuje tvrdenia SATCEN-u.

102 KF spochybňuje tvrdenia SATCEN-u.

Posúdenie Súdnym dvorom

103 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora z článku 256 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že len Všeobecný súd má ako jediný právomoc jednak zistiť skutkový stav, okrem prípadu, ak by vecná nesprávnosť jeho zistení vyplývala z dokumentov v spise, ktoré mu boli predložené, a jednak tento skutkový stav posúdiť (rozsudok z 8. marca 2016, Grécko/Komisia, C-431/14 P, EU:C:2016:145, bod 30 a citovaná judikatúra).

104 Preto posúdenie skutkového stavu s výnimkou prípadu skreslenia dôkazov predložených v konaní pred Všeobecným súdom nepredstavuje právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom (rozsudok z 8. marca 2016, Grécko/Komisia, C-431/14 P, EU:C:2016:145, bod 31 a citovaná judikatúra).

105 Ak odvolateľ tvrdí, že ide o skreslenie dôkazov Všeobecným súdom, musí podľa článku 256 ZFEÚ, článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 168 ods. 1 písm. d) rokovacieho poriadku presne označiť dôkazy, ktoré Všeobecný súd skreslil, a preukázať pochybenia v rámci posudzovania, ktoré podľa jeho názoru viedli Všeobecný súd k tomuto skresleniu. Navyše z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že skreslenie musí zjavne vyplývať z dokumentov v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkových okolností a dôkazov (rozsudok z 8. marca 2016, Grécko/Komisia, C-431/14 P, EU:C:2016:145, bod 32 a citovaná judikatúra).

106 V prejednávanej veci treba pripomenúť, že v rozpore s tým, čo uvádza SATCEN, vyšetrovacia správa z 2. júla 2013 neobsahuje žiadnu prílohu uvádzajúcu odpovede vypočúvaných osôb, ani iné dôkazy, keďže tieto odpovede a dôkazy boli pripojené až k správe predloženej disciplinárnej komisii 25. októbra 2013.

107 Pokiaľ ide o obsah tejto vyšetrovacej správy, vyplýva z nej výslovne a nepochybne, že na úvod výsledok vypočutí vykonaných medzi januárom a februárom 2013 iste prispel k začatiu administratívneho vyšetrovania, ale že tieto vypočutia neboli súčasťou tohto vyšetrovania, v nadväznosti na to, že uvedená vyšetrovacia správa bola založená výlučne na písomných svedectvách podpísaných osôb, ktoré boli vypočuté prostredníctvom dotazníka s možnosťou výberu z viacerých odpovedí, a nakoniec, že závery tej istej vyšetrovacej správy sa opierali výlučne o úvahy týkajúce sa všeobecných kategórií správania vytýkaných KF v tomto dotazníku, bez toho, aby sa uvádzali konkrétne dôkazy, ktoré by vyplývali z odpovedí zamestnancov na dve otvorené otázky tohto dotazníka, ako to konštatoval Všeobecný súd v bode 204 napadnutého rozsudku.

108 Navyše z bodov 200 až 206 napadnutého rozsudku vyplýva, že Všeobecný súd neodignoroval podrobné odpovede poskytnuté vypočutými osobami, ako to uvádza SATCEN, ale že kritizoval administratívne vyšetrovanie z dôvodu zjavne neprimeranej povahy dotazníka s možnosťou výberu z viacerých odpovedí, ktorú konštatoval a ktorá podľa neho tiež nevyhnutne musela ovplyvniť obsah odpovedí vypočúvaných osôb na otvorené otázky tohto dotazníka.

109 V dôsledku toho, keďže z dokumentov v spise zjavne nevyplýva žiadne skreslenie, tretí odvolací dôvod sa musí zamietnuť ako nedôvodný.

O štvrtom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

110 SATCEN na úvod uvádza, že právo osoby, ktorej sa týka administratívne vyšetrovanie pre psychické obťažovanie, predložiť svoje pripomienky pred ukončením tohto vyšetrovania môže byť obmedzené s cieľom chrániť záujmy zúčastnených tretích osôb, najmä na predchádzanie odvety. V prejednávanej veci bolo obmedzenie tohto práva potrebné najmä vzhľadom na veľké množstvo sťažností a malú veľkosť SATCEN-u. V každom prípade rôzne predchádzajúce stretnutia, najmä tie, ktoré sa uskutočnili v rámci každoročných hodnotení, v rámci ktorých KF mohla predložiť svoje pripomienky, bolo treba považovať za postačujúce na zabezpečenie práva dotknutej osoby byť vypočutý.

111 Zo služobného poriadku SATCEN-u ani z judikatúry nevyplýva, že by mala byť rešpektovaná presná lehota medzi predvolaním na pohovor, ktorý sa musí uskutočniť pred začatím disciplinárneho konania, a uskutočnením tohto pohovoru. V každom prípade lehota poskytnutá KF na prípravu na uvedený pohovor sa mala posudzovať vzhľadom na zásadu proporcionality, prihliadajúc najmä na závažné skutočnosti vytýkané dotknutej osobe a naliehavosť, ktorá z toho vyplývala. Okrem toho rozhodnutie o začatí disciplinárneho konania nepredstavovalo akt spôsobujúci ujmu.

112 Nakoniec podľa SATCEN-u z dôvodu širokej miery voľnej úvahy, ktorou disponuje, jeho riaditeľ bol oprávnený pri zvažovaní prítomných záujmov dať prednosť právam a záujmom osôb, ktoré predložili sťažnosti pre obťažovanie, pred právom KF na prístup k dôkazom v spise pred prijatím rozhodnutia o začatí disciplinárneho konania, pretože nebezpečenstvo odvety voči týmto osobám bolo príliš vysoké a trvalo aj po ukončení vedeného administratívneho vyšetrovania.

113 Rada podporuje tvrdenia SATCEN-u.

114 KF spochybňuje tvrdenia SATCEN-u.

Posúdenie Súdnym dvorom

115 Článok 41 Charty základných práv Európskej únie, nazvaný „Právo na dobrú správu vecí verejných“, v odseku 1 stanovuje, že každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote.

116 Článok 41 ods. 2 Charty základných práv stanovuje, že právo na dobrú správu vecí verejných zahŕňa najmä právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať, právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, za predpokladu dodržiavania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva, ako aj povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia.

117 Právo byť vypočutý najmä zaručuje každému možnosť oznámiť účinne a efektívne svoj názor v priebehu správneho konania, a to skôr, ako bude prijaté akékoľvek rozhodnutie, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy (rozsudok zo 4. apríla 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 53).

118 V tejto súvislosti z článku 1 ods. 1 prílohy IX služobného poriadku SATCEN-u vyplýva, že závery vyšetrovania obsahujúce meno zamestnanca sa po ukončení vyšetrovania v žiadnom prípade nesmú vypracovať bez toho, aby mal zamestnanec možnosť vyjadriť sa k skutočnostiam, ktoré sa ho týkajú.

119 Podľa článku 2 tejto prílohy IX až po oznámení všetkých dôkazov v spisoch dotknutému zamestnancovi a po jeho vypočutí riaditeľ SATCEN-u môže na základe vyšetrovacej správy rozhodnúť o prípadnom začatí disciplinárneho konania.

120 V prejednávanej veci zástupca riaditeľa SATCEN-u pred zaslaním svojich odporúčaní svojmu riaditeľovi a v každom prípade tento riaditeľ predtým, ako prijal rozhodnutie, ktoré sa nepriaznivo dotklo KF, boli povinní dodržať jej právo byť vypočutý (pozri analogicky rozsudok zo 4. apríla 2019, OZ/EBI, C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 56).

121 Konkrétne na to, aby KF mohla účinne predložiť svoje pripomienky, mala právo, aby sa jej oznámil prinajmenšom súhrn svedectiev rôznych vypočutých osôb, keďže tieto svedectvá boli použité zástupcom riaditeľa SATCEN-u v jeho vyšetrovacej správe na vypracovanie odporúčaní pre riaditeľa SATCEN-u, na základe ktorých riaditeľ SATCEN-u rozhodol začať disciplinárne konanie proti KF, pričom pri oznámení tohto súhrnu sa mali prípadne dodržať oprávnené záujmy dôverného zaobchádzania (pozri analogicky rozsudok zo 4. apríla 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 57).

122 Okrem toho mal Súdny dvor príležitosť spresniť, že ak dĺžka konania nie je upravená ustanovením práva Únie, musí byť „primeranosť“ lehoty, v ktorej orgán, úrad alebo agentúra Únie prijala predmetný akt, posúdená v závislosti od všetkých okolností každej veci a najmä od významu sporu pre dotknutú osobu, zložitosti veci a správania účastníkov konania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. februára 2013, Preskúmanie Arango Jaramillo a i./EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, bod 28).

123 V dôsledku toho, ako to poznamenal generálny advokát v bodoch 154, 156 a 158 svojich návrhov, Všeobecný súd sa nedopustil žiadneho nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 216 a 219 až 223 napadnutého rozsudku najprv rozhodol, že zástupca riaditeľa SATCEN-u a jeho riaditeľ mali vypočuť KF pred prijatím vyšetrovacej správy, ako aj rozhodnutia o začatí disciplinárneho konania proti nej, následne, že menovaní mali na tento účel oznámiť dotknutej osobe skutočnosti, ktoré sa jej týkali, ako aj poskytnúť jej primeranú lehotu na prípravu jej pripomienok a nakoniec, že toto oznámenie sa malo vykonať prinajmenšom prostredníctvom súhrnu svedectiev rôznych vypočutých osôb, ktorý sa mal vypracovať pri dodržaní prípadných oprávnených záujmov dôverného zaobchádzania týchto svedkov.

124 Navyše ako bolo pripomenuté v bode 104 tohto rozsudku, posúdenie skutkového stavu s výnimkou prípadu skreslenia dôkazov predložených v konaní pred Všeobecným súdom nepredstavuje právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom. Keďže SATCEN sa nedovoláva žiadneho skreslenia dôkazov, jeho tvrdenia treba odmietnuť ako neprípustné, keďže sa nimi žiada, aby Súdny dvor pristúpil k novému posúdeniu skutočností týkajúcich sa vyváženia prítomných záujmov a primeranosti lehoty poskytnutej KF na prípravu jej pohovoru s riaditeľom SATCEN-u.

125 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy sa štvrtý odvolací dôvod musí zamietnuť.

126 S prihliadnutím na všetky vyššie uvedené úvahy treba odvolanie zamietnuť.

O trovách

127 Podľa článku 184 ods. 2 rokovacieho poriadku ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania.

128 Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na odvolacie konanie na základe jeho článku 184 ods. 1 Súdny dvor uloží účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinnosť nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

129 Na základe článku 184 ods. 4 toho istého rokovacieho poriadku ak vedľajší účastník prvostupňového konania nepodal odvolanie, možno mu uložiť povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania len vtedy, pokiaľ sa zúčastnil na písomnej alebo ústnej časti konania pred Súdnym dvorom. Ak sa vedľajší účastník na konaní zúčastnil, Súdny dvor môže rozhodnúť, že tento účastník bude znášať svoje vlastné trovy konania.

130 Keďže SATCEN nemalo úspech vo svojich dôvodoch a KF navrhla uložiť mu povinnosť nahradiť trovy konania, je opodstatnené uložiť mu povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania, ktoré vynaložila KF.

131 Keďže Rada sa zúčastnila konania pred Súdnym dvorom, treba rozhodnúť, že za okolností prejednávanej veci znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Odvolanie sa zamieta.**

2. **Satelitné stredisko Európskej únie (SATCEN) je povinné znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania, ktoré vznikli KF.**

3. **Rada Európskej únie znáša svoje vlastné trovy konania.**

Podpisy